

**Magyar Növényvédő Mérnöki és Növényorvosi Kamara
Vas Megyei Területi Szervezet Vezetősége
részére**

Tisztelt Hölgyem/Uram!

Hivatkozással 2023. augusztus 15. napján kelt, állásfoglalás iránti kérésükre, és a légiközlekedési hatósággal történt egyeztetést követően, az alábbiakról tájékoztatom:

A feltett kérdések tételes megválaszolását megelőzően globális áttekintést szeretnénk adni arról, hogy a pilóta nélküli légi jármű-rendszerekkel megvalósított permetezési tevékenységek milyen jogszabályi kontextusban értelmezhetők. A tevékenység komplexitása révén, itt egyszerre kell kielégíteni különböző szabályozó hatóságok követelményeit, melyek eltérő területeket fednek le:

- **Légi járműre vonatkozó követelmények:** a felhasznált légi járműnek (pilóta nélküli légi jármű-rendszer) alkalmasnak kell lennie a tevékenység ellátására, figyelembe véve az (EU) 2019/945 rendeletben meghatározottakat. Itt kifejezetten a légi jármű repülésbiztonsági funkcióit kell szem előtt tartani és vizsgálni.
- **Kijuttató eszközre vonatkozó követelmények:** kizárólag a Magyar Agrár- és Élettudományi Egyetem (MATE) által kiadott típusminősítéssel ellátott kijuttató eszközök használhatók, így a felhasználandó pilóta nélküli légi jármű-rendszernek (UAS) szerepelnie kell a Forgalmi Hozatalra Engedélyezett Növényvédelmi Gépek Jegyzékében¹. A jegyzékben csak olyan eszközök szerepelhetnek, melyek a kijuttatás során megfelelően működnek, és kielégítik a kijuttatásra vonatkozó követelményeket. Jogszabályi háttér: a növényvédelmi tevékenységről szóló 43/2010. (IV. 23.) FVM rendelet 33-36.§.
- **Felhasznált vegyszerre vonatkozó követelmények:** Csak a leiratban megfelelő módon lehet használni a szert, figyelembe véve a légi munkavégzésre vonatkozó szabályokat is. Jogszabályi háttér: a mező- és erdőgazdasági légi munkavégzésről szóló 44/2005. (V. 6.) FVM-GKM-KvVM együttes rendelet 9.§ (2) és 13.§.
- **Távpilótára vonatkozó követelmények:** a műveletet csak olyan távpilóta hajthatja végre, aki szerepel a Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatal (NÉBIH) mezőgazdasági pilóta nélküli légi jármű irányítói nyilvántartásában.
- **Művelet elvégzésére vonatkozó követelmények:**
 - o A műveletnek légiközlekedési szempontból engedélyezettnek kell lennie, melyet úgy lehet teljesíteni, ha a műveletet végrehajtó UAS-üzembentartó rendelkezik a légiközlekedési hatóság által kiadott műveleti engedéllyel vagy könnyű UAS-üzembentartói tanúsítvánnyal. Ennek oka, hogy az (EU) 2019/947 végrehajtási rendelet alapján minden kijuttatást magában foglaló művelet speciális kategóriájú műveletnek minősül,

¹ https://uni-mate.hu/documents/d/mate/forg-hoz-eng-novved-gepek-jegyz_20231117-pdf

melyet csak műveleti engedély vagy könnyű UAS-üzembentartói tanúsítvány birtokában lehet elvégezni. Jogszabályi háttér: 44/2005. (V. 6.) FVM-GKM-KvVM együttes rendelet 3.§ (8).

- A műveletet növényvédelmi szempontból be kell jelenteni a kezelést megelőző munkanap reggel 9 óráig a területileg illetékes növényvédelmi és talajvédelmi igazgatóságnak. Jogszabályi háttér: 44/2005. (V. 6.) FVM-GKM-KvVM együttes rendelet 3/A., 3/B. és 3/C.§.

További részletes információk az alábbi tudományos publikációban érhető el:

Dr. Sándor Zsolt és Dr. Pusztai Máté: **Pilóta nélküli légi járművek a mezőgazdaság szolgálatában – a hazai hatósági szabályozási keretrendszer.** Repüléstudományi Közlemények, 34(3), 47–57. <https://doi.org/10.32560/rk.2022.3.4>

A hivatkozott levélben az áll, hogy a pilóta nélküli légi jármű-rendszerekkel (továbbiakban drónok) való permetezés illegális, mivel nincs engedélyezett növényvédőszer. Ezen állítás nem helytálló, ugyanis a NÉBIH 2023. augusztus 15-én bejelentette, hogy kiadásra került az első módosított engedélykiirat, mely lehetővé teszi a drónokkal történő kijuttatást is².

A levélben szerepel, hogy milyen kompetenciakövetelmények szükségesek ahhoz, hogy valaki drónnal permetező műveletet hajtson végre. A lista olyan szempontból pontatlan, hogy a képzettségi kompetenciákat a távpilótának kell kielégítenie, és az üzembentartóra vonatkozó követelményeket pedig jogi személy is kielégítheti. Ez a két entitás nem feltétlenül ugyanaz, és az (EU) 2019/947 rendelet is eltérő felelősségi köröket állapít meg az üzembentartóval és a távpilótával szemben. Lényeges, hogy további követelmény is társul a tevékenység elvégzéséhez, mégpedig az, hogy az adott műveletet jelenteni kell a megyei kormányhivatalhoz is (területileg illetékes megyei kormányhivatal növény- és talajvédelmi igazgatósága - NTI).

A MATE típusminősítéssel ellátott pilóta nélküli légi jármű önmagában nem elegendő, ugyanis ahhoz, hogy a légiközlekedési hatóság a repülést engedélyező műveleti engedélyt vagy könnyű UAS-üzembentartói tanúsítványt adjon ki, ahhoz szükséges az alábbi konjunktív előfeltételek teljesítése:

- az UAS üzembentartó érvényes felelősségbiztosítással rendelkezik;
- az UAS-üzembentartót a légiközlekedési hatóság nyilvántartásba vette;
- az alkalmazandó UAS-t a légiközlekedési hatóság nyilvántartásba vette; és
- a nyilvántartásba vétel során kiadott nyilvántartási azonosító és nyilvántartási jel az UAS-on feltüntetésre került.

Lényeges, hogy a MyDroneSpace applikáción keresztül a légtér foglalása nem valósul meg, kizárólag tájékoztatást nyújt a légiközlekedés többi szereplője számára az UAS-művelet tényéről és helyéről.

A művelet növényvédelmi szempontból kijuttatási terv nélkül is végrehajtható, ha teljesülnek a 44/2005. (V. 6.) FVM-GKM-KvVM együttes rendelet 3/B.§ (1)-ben foglalt feltételek és ilyenkor

² <https://portal.nebih.gov.hu/-/magyarorszagon-elsokent-egy-rovarolo-szert-juttathatnak-ki-dronnal?fbclid=IwAR1FlqG4JSsHxym939UWAsjSamQUdZkNzHdi7ASUT8ZcV0eVnKkKQyT4F8Y>

lehetőség van ezen jogszabályhely alapján bejelentéssel végezni a műveletet, de ekkor is szükséges, hogy az UAS-üzembentartó rendelkezzen a légiközlekedési hatóság által kiadott műveleti engedéllyel vagy LUC-al.

A továbbiakban a részletes kérdések megválaszolását biztosítjuk – sorrendben, a válasz sorszáma a kérdés sorszámaival azonos:

1. Hatóanyag-engedélyezési vagy engedély-kiterjesztés során szükséges dokumentumok:

Szét kell választani, hogy légiközlekedési vagy növényvédelmi területről van szó. Légiközlekedési szempontból szükséges, hogy a művelet megkezdését megelőzően az üzembentartó rendelkezzen kiadott műveleti engedéllyel vagy LUC-al, mely feljogosítja arra, hogy a benne foglalt korlátozások alapján a légtérhasználat megvalósuljon. A követelmények azonosak, mint bármely permetezéssel kapcsolatos művelet esetén. A légiközlekedéssel kapcsolatos szabályok nem tesznek különbséget a kijuttatások típusai között.

Növényvédelmi szabályok kielégítésével kapcsolatosan a NÉBIH az illetékes. A kísérleti helyszínekre vonatkozó követelményeket ők határozzák meg, melyek, ha szigorúbbak, mint a légiközlekedési szabályok, akkor értelem szerűen azokat kell betartani. Erre a légiközlekedési hatóság által jóváhagyott, a műveleti engedély vagy LUC kiadásához szükséges üzemeltetési kézikönyvben is köteles kitérni az üzembentartó.

2. Szükséghelyzeti engedélyek

A NÉBIH weboldalán található dokumentumok kitöltése kötelező³, figyelembe véve a 1107/2009 EK rendelet⁴ 53 cikk „Növényvédelmi szükséghelyzetek” c. részt.

3. Későbbi műveletek során a dokumentációs kötelezettség

Légiközlekedési szempontból irreleváns, hogy szükséghelyzeti, kísérleti vagy egyéb engedélyokirat biztosítja növényvédelmi oldalról a kijuttatás jogszerűségét, azaz minden kijuttatási művelethez szükséges feltétel a műveleti engedély, vagy LUC megléte és az abban foglaltak teljesítése. Ez utóbbiak megszerzésének pedig a megfelelően képzett személyzet és megfelelő UAS (MATE tanúsítvány, stb.) megléte az előfeltétele.

4. Kijuttatásra engedélyezett anyagok

Az engedélyokirat tartalmazza a drónos kijuttatásra vonatkozó követelményeket. Ha ilyen tartalom nem található az adott vegyszer engedély-okiratában, akkor az a szer csak kísérleti engedély birtokában juttatható ki UAS-al, a Pest Megyei Kormányhivatal által engedélyezett módon.

³ <https://portal.nebih.gov.hu/ugyintezes/noveny/nyomatvanyok>

⁴ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HU/ALL/?uri=CELEX:32009R1107>

Az engedélyokirat a kijuttatás módjára vonatkozó információt tartalmaz, azaz, hogyan kell, milyen cseppmérettel és egyéb növényvédelmi és időjárás paraméterek betartásával megvalósítani a kijuttatási műveletet.

5. Nem megfelelő módon végrehajtott műveletek végzőkkel szembeni eljárások

Több szervezet tud eljárást kezdeményezni akár hivatalból, akár kérelemre (ez érkezhets társszervtől vagy bejelentés alapján is). A légiközlekedési hatóság azt ellenőrzi, hogy légügyi szempontból a légtérhasználat szabályos volt-e, NÉBIH pedig a növényvédelmi szempontok betartását vizsgálja. Az egyes hatóságok bármikor bevonhatnak más szervezetet is kivizsgálásba, és tájékoztatást is adhatnak egymásnak egy-egy eljárásról. Így elképzelhető, hogy egy eljárással és egy művelettel kapcsolatosan több hatóság is vizsgálódni fog.

A vizsgálatok célja, hogy a műveletek szabályosságát feltárják.

6. Bíróságok összege

A légiközlekedésről szóló 1995. évi XCVII. törvény (Lt.) 66/A. § (1) bekezdése alapján a légiközlekedési bírság felső határa 100 millió forint. A kiszabott bírság a szabálytalanság súlyától, az üzembentartó együttműködésétől, a korábbi szankcióktól és az elkövetett cselekmény kockázatától is függ. A szankciók kiszabásánál a 2017. évi CXXV. törvény a közigazgatási szabályszegések szankcióiról rendelkezéseit kell alapul venni.

A bírság összege semmilyen formában nem befolyásolja az esetleges károkozás nyomán felmerülő kártérítési kötelezettség terjedelmét, ahogyan az esetleges szabálysértési vagy büntetőjogi felelősséggel sem áll összefüggésben.

7. Kísérleti engedély kiadása műveleti engedély hiányában

Kísérleti engedély kiadása a földművelésügyi hatósági és igazgatási feladatokat ellátó szervek kijelöléséről szóló 383/2016. (XII. 2.) Korm. rendelet 19. § a) pontja alapján a Pest Megyei Kormányhivatal hatáskörébe tartozik 2017 óta. Tekintettel az (EU) 2019/947 rendelet 2020. december 31. napján bekövetkezett hatályba lépésére, műveleti engedély nélkül nem lehet szabályos kijuttatást végezni UAS-al, akkor sem, ha nem növényvédőszer kerül kijuttatásra. A kísérleti engedély kiadására vonatkozó eljárás az alábbi linken keresztül elérhető⁵. Ez alapján a kísérleti engedély kiadása során nem kerül sor a műveleti engedély meglétének vizsgálatára, ugyanakkor az UAS üzembentartó szabálysértést követ el, amennyiben műveleti engedély hiányában végez a kísérleti engedélynek megfelelő kijuttatási műveletet.

8. Könnyítések kérdése

⁵ <https://www.kormanyhivatal.hu/download/5/ff/44000/K%C3%ADs%C3%A9rleti%20enged%C3%A9lyek%20kiad%C3%A1sa.pdf#!DocumentBrowse>

Légiközlekedési hatóság részéről nem elegendő a folyamatban lévő engedélyezés. A tevékenységre vonatkozó engedély hiányában a művelet szabálytalan. EU rendelet alól nemzeti szinten tilos eltérni megengedőbb irányba.

9. Utólagos ellenőrzések

Az (EU) 2019/947 rendelet UAS.SPEC.050 1. g) pontjának megfelelően az UAS-üzembentartó köteles a távpilóta és az UAS-művelet szempontjából fontos feladatokat ellátó egyéb személyzet, valamint a karbantartó személyzet tagjainak képzésével, tanfolyamaival kapcsolatos iratokat és adatokat, az érintett személyek alkalmazásának ideje alatt és annak megszűnésétől számított 3 évig, valamint az UAS-en végzett karbantartási tevékenységekkel kapcsolatos információkat és az UAS-műveletekre vonatkozó információk, beleértve a szokatlan műszaki vagy üzemeltetési eseményeket és a műveleti engedélyben előírt egyéb adatokat, legalább 3 évig megőrizni.

Az (EU) 2019/947 végrehajtási rendelet 18. cikke alapján ezeket a légiközlekedési hatóság jogosult ellenőrizni. A szabálysértések esetén a 2017. évi CXXV. törvény a közigazgatási szabályszegések szankcióiról, I. fejezet 4. elvülésre vonatkozó rendelkezései irányadók.

10. Légiközlekedési hatóság és NÉBIH közötti adatcsere

Igen, van rá lehetőség, hiszen a hatóság a jogszabályok adta keretek között kérhet adatokat magán-személyekről, szervezetektől és hatóságoktól is.

Kelt: Rajka, 2023. december 15.

Tisztelettel:

Cloud for Intelligent Airplace Zrt.

Székhely:

9224 Rajka, Kölcsey Ferenc utca 11.

Adószám: 27757853-2-08

Cloud for Intelligent Airplace Zrt.

képviselet: Dr. Szauer Balázs, vezérigazgató

